Nr. 1. Kraków, Czwartek 16 sierpnia 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp. Cena numeru 2000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Załączniki wedle umowy.	Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Odprężenie w Niemczech

Kraków, 16 sierpnia.

Utworzenie się „wielkiej koalicji" stronnictw parlamentarnych w Niemczech stworzyło w całej Europie wrażenie pewnej ulgi. Padł rząd, który zainicjował i prowadził całą akcję oporu, nazywającego się „biernym" a wysadzającego pociągi w powietrze, który ponosi odpowiedzialność za katastrofalny spadek marki i orgję drożyzny, który w polityce skarbowej doprowadził do tego, że podatki w Niemczech pokrywają dziś mniej, niż 5 procent wydatków, i który wreszcie patrzył przez palce na organizowanie się dawnych monarchistycznych „putsch'ystów" a „komunizmem" niemieckim operował jako straszakiem przed oczami Europy.

Na miejsce tego rządu przyszła dziś do władzy „wielka koalicja" od Volkspartei aż do socjalistów. W sprawie reparacji, w sprawie polityki zagranicznej Rzeszy fakt powstania nowego rządu znowi dotychczas nie wiele. Upadek dr. Cuno jest bardziej znamiennym dla tej sprawy niż nazwisko nowego premjera. Ale dla polityki wewnętrznej skład i charakter nowego rządu jest znamienny i wyrazisty. Objęcie teki skarbu i spraw wewnętrznych przez socjalistów a teki obrony krajowej przez demokratę jest wyraźną zapowiedzią polityki podatkowej i niemniej zdecydowanej walki przeciw monarchistycznym konspiracjom bojówkowo-wojskowym.

„Wielka koalicja" parlamentarna w Niemczech jest rządem „obrony republiki" przed putschem monarchistycznym. Być może, że niebezpieczeństwa komunistyczne i monarchistyczne były istotnie w znacznej mierze wyolbrzymiane przez inscenizację i reżyserję, używającą nieraz bardzo grubych nici, ale w ostatnich tygodniach zaznaczały się niedwuznaczne objawy, że nastroje i akcja cała zaczyna się wymykać z dłoni reżyserom i wyrastać ponad ich głowy.

„Wielka koalicja" oznacza schwycenie znowu cugli w ręce. Teraz wszystko zależeć będzie od rozwiązania kwestji odszkodowań.

Jeśli rząd nowy w zakresie tego najtrudniejszego i najważniejszego zagadnienia polityki powojennej zdoła uczynić coś pozytywnego — to zapewne zdoła i politykę wewnętrzną Niemiec i całą politykę europejską wprowadzić na spokojniejsze, normalne tory. Wówczas „wielka koalicja" może się stać doniosłym, zwrotnym wprost momentem historycznym. Jeśli jednak tego uczynić nie zdoła — to będzie wówczas tylko mniej lub więcej krótkim antraktem pomiędzy dwoma odsłonami sensacyjnego dramatu europejskiego. Każda bowiem koalicja, a szczególniej koalicja stronnictw o programach tak rozbieżnych, jak niemiecka, jest zjawiskiem przejściowem, możliwem tylko w momentach przełomowych, zwrotnych, wyjątkowych, w momentach niebezpieczeństwa. — Kończy się z chwilą, gdy niebezpieczeństwo zostanie, choćby dorywczo, zażegnane, albo gdy wyrośnie ono ponad koalicję i unicestwi ją.

Jeśli dzisiejsza parlamentarna „koalicja" niemiecka osiągnie w kwestji reparacyjnej wyniki, pozwalające jej zażegnać najważniejsze niebezpieczeństwa sytuacji wewnętrznej — to utrwali wtedy spokój i Niemiec i Europy. Jeśli nie zdobędzie się na wielki w tym kierunku wysiłek, — to stanie się wtedy tylko antraktem wypoczynkowym i zapowiedzią dojrzewających niebezpieczeństw.

W tem leży znaczenie jej dla Niemiec i dla całej Europy, a przedewszystkiem i dla nas, jako sąsiadów Niemiec i Rosji.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 16 sierpnia

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	14/VIII.
P. T. H. I—V em.	76—85—79	75—90
„Impex"	1,55—1,3	1,4—1,6
„Pharma" (B. Jawornicki)	220—230	180—255
„Polski Glob"	8—8,5	8,5—9
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	22—27	22—28
Zieleniewski I—IV em.	**1975—2050**	**1975—2140**
Warsz. Parowozy I—III em.	145—165	150—160
H. Cegielski, Poznań I—IX	**155—165**	**165—175**
„Potęga" Tow. huty żel.	**1525**	
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em.	295—310	295—305
„Pocisk"		
Automotor	50—53	
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**2700—3300**	**3000—3300**
Siersza	**1375—1300**	„x"
Tepego I—IV em.	**650—680**	**680—730**
Polska Nafta	140—147	145—152,5
Oikos		950

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	14/VIII
Pezet		130—135
Strug	115—120	107—120
Syndykat Kosz., Kraków	100—130	95—100
Tłuszcze Trzebinia	**800**	**900**
„Krakus" I—VI em.	170—175	180—165
Porcelana Ćmielów	250—260	250—290
Fabr. cukru w Chodorowie	**1400—1450**	**1495—1425**
Elektr. Siersza I—IV em.	78—84	80—85
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski	210—225	
Fabr. kapel. w Myślenicach		85—90
Bank Przemysłowy I-VIII	100—108	100—96
Bank Hipoteczny	120—130	130—140
Bank Małopolski	110—115	110—118
Ziemski Bank Kredyt.	32—39	32
Powszechny Bank Kredyt.		
Akc. Bank Związkowy I-IX		35
Bank Komercjalny I—IV	32—33	31
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	570—575	604

Kraków, 16 sierpnia.

(=) Na dzisiejszej giełdzie zaznaczyła się chwiejna tendencja, która uwidoczniła się w dalszej zniżce kursów akcyj w stosunku do ostatniego zebrania giełdowego. Realizacja papierów, mająca swe przyczyny w dotkliwym braku gotówki trwała w dalszym ciągu, powodując dalsze obniżenie się kursów. Tym razem ucierpiały dotkliwie również ciężkie papiery. Mimo chwiejnej tendencji, akcje bankowe, uchodzące za pewną lokatę kapitału, były poszukiwane i obroty w nich dość znaczne.

Na pogiełdzie zaznaczyła się w papierach nienotowanych oficjalnie również tendencja zwyżkowa. **Jaworzno** było robione po kursie 3,700.000 do 3,750.000 per ultimo 4,600.00 4,800.000, Gazy Ziemne po 5,650.000 do 5,700.000, per ultimo 7,400.00, Chybi 1,750.000, Lokomotywy 210.000, Silesia żądano 650.000, Huta szkła w Krośnie 290.000 do 300.000, Len 340.000 do 350.000, Azot płacono 130.000 bez towaru.

Transakcje zawierane na ultimo po znacznie wyższych kursach, niżeli per cassa świadczą najlepiej o tem, że zniżka powszechnie uważaną jest za przejściową.

WALUTY WE WOLNYM OBROCIE.

Kraków, 16 sierpnia.

We wolnym obrocie walutami sytuacja przedstawiała się dziś następująco:

Dolary oferowano po 278.000 przy braku nabywców.

Marki niemieckie po 17 do 20 Mkp za 100 niemieckich. Popyt duży, brak towaru.

Korony czeskie poniżej 8000.

Korony austrjackie 380 do 400 przy braku efektywnej gotówki.

Byli ministrowie Stambulińskiego skazani na śmierć

Graz, 16 sierpnia. Według wiadomości z Sofji, specjalny trybunał wojenny przed którym stanęli byli ministrowie gabinetu Stambulińskiego skazał 4 z pośród nich na śmierć, 2 na dożywotnie więzienie, 3 na 5-letnie więzienie.

Sytuacja w Niemczech nadal krytyczna

W Berlinie powraca spokój

Berlin, 16 sierpnia. Życie w Berlinie zaczyna powoli powracać do normalnego stanu. Większość robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłowych, a także i miejskich, stanęła do roboty. Brak środków żywnościowych, który w ubiegłym tygodniu zaczął przybierać katastrofalne rozmiary, obecnie znika. Większość sklepów, które zostały zamknięte z powodu braku towarów, dzisiaj otwarto na nowo. Wraz ze spadkiem obcych walut spadły ceny poszczególnych środków żywności. Strajk generalny dogasa również w środkowych Niemczech. Strajk górników we wszystkich prawie kopalniach środkowych Niemiec uważany jest za skończony. Jedynie w północnych i wschodnich okręgach zachodzą jeszcze miejscowe rozruchy, przeważnie na tle drożyźnianym. W Hamburgu strajk robotników portowych trwa jeszcze pod terrorem komunistów. Także w okręgach Kolonji a zwłaszcza Akwizgranu, trwają w dalszym ciągu rozruchy i rabunki, tak np. w Akwizgranie dzielnica handlowa została rozgromiona. Policja miejska jest bezsilna wobec rabujących mas i zwróciła się o pomoc do władz okupacyjnych, wszelka jednakże pomoc ze strony władz belgijskich została odmówiona.

KOMUNIŚCI W SAKSONJI WZYWAJĄ DO STRAJKU GENERALNEGO.

Drezno, 16 sierpnia. Saski wydział partji komunistycznej wydał odezwę do robotników saskich, aby wszędzie proklamowali strajk generalny. Ani rząd saski, ani partja zjednoczonych socjalistów dotychczas nie zajęły stanowiska w sprawie tej odezwy. Dziś partja komunistyczna w Lipsku rozrzuciła odezwę w której donosi, że zgromadzenie rad załogowych postanowiło ogłosić 24-godzinny strajk generalny w Lipsku. Odezwa kończy się słowami: Precz z obecnym rządem. Strajk rozpoczął się dziś o godzinie 8-mej rano. Do strajku przyłączyli się także tramwajarze.

Giełda warszawska

A K C J E	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	875—860—900
„ Handl. „	1400—1300
„ dla Han. i Prz. 1—7	280—220
„ Kredytowy	270—290
„ Małopolski w Krak.	100—102.5
„ Przemysłowy w Warsz.	
„ Pols. Handl. w Pozn.	230
„ „ przem. we Lw.	95—105
„ Tow. spół. w Warsz.	
„ Zachodni	
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	530—425
„ Związków Ziem.	85—100
Kijewski i Scholtze	630—660—650
Fr. Puls	182.5
Roman May w Pozn.	
Wildt i Sp.	175—170—180
Cukrownia Chodorów	1825—1250—1285
„ Czersk	1325—1260—1275
„ Częstocice	5200
„ Gosławice	550—500
„ Michałow	620—560—570
Warsz. Tow. F. Cukru	10715
Firley	180—155
Łazy	100—95—110
Drzewny przemysł	48—46—47
Warsz. T. Kop. Węgla	1200—800—975
H. Cegielski w Poznaniu	157.6—150—155
Lilpop, Rau i S-ka	215—180—190
Modrzejowskie zakł.	1650—1500—1550
Norblin, Br. Buch i W.	375—450—350
Ostrowieckie zakł.	1700—1550—1575
„ 5	1550—1350—1375
Orthwein i Karasiński	
Rohn, Zieliński i Ska	230—270
K. Rudzki i Ska 1—4	660—615—625
Starachowice 1—4 em.	1000—850—890
„Trzebinia“	300—290
Ursus 1 em.	
Ursus 2 em.	
Pocisk	180—200—170

A K C J E	Transakcje w tysiącach marek
Parowóz	135—145—142.5
L. Zieleniewski	1900—1800—1900
Zawiercie	
Żyrardów	35000
Ł. J. Borkowski	134—125—127
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	43—40—41
War. Tow. Transp. i Żegl.	33—27—29
Polbal	30—31—30
Spiess i Syn	215—270
Zachod. Tow.	50—42—55
Cmielów	225—205—220
Elektryczność	
Pol. Tow. Elektryczne	190—165—172,5
Belpol	
Haberbusch i Schiele	800—760—775
Tow. oczyszcz. spirytusu	1350—1450—1400
St. Majewski	
Polska Nafta	136—130—132,5
Bracia Nobel	335—325—332.5
Lenartowicz i Br. Ryl	49—45—46
Pustelnik	240—250
Siła i Swiatło	580—540—550
Fabryka pap. „Klucze“	220—200
Eksp. Soli Potasowych	1350—1375—1300
Cerata	
Skóry i Garbniki	65—70
Kabel	
Przemysł Naftowy	610

WALUTY: Dolary Stanów Zjednocz. 246.000, sprzedaż 248.500, kupno 243.500.

CZEKI: Belgja 11.00, sprzed. 11.100, kupno 10.900; Berlin 0.08; Gdańsk 0.08; Holandja 96.800, sprzedaż 96.000, kupno —; Londyn 1,210.000 do 1,190.00, sprzed. 1,202.000, kupno 1,178.000; New York 246.000—243.000, sprzedaż 248.500, kupno 243.500; Paryż 13.600, sprzedaż 13.750, kupno 13.450; Praga 7.200; Szwajcarja 44.300, sprzed. 44.700, kupno 43.900; Wiedeń 349, sprzed. 352, kupno 346; Włochy 10.500.

Czy akcje znowu się podniosą?

Zniżka akcyj jest przejściową. — Przyczyną brak gotówki w związku z oddaniem przez banki P. K. K. P. sald zagranicznych kont w markach polskich. — Wniosek Dyr. Banku dla Polskiego Przemysłu p. Cichockiego.

Współpracownik naszego pisma zwrócił się do szeregu znanych dyrektorów banków i finansistów z prośbą o wyrażenie poglądów na ostatnią zniżkę kursów efektów i o postawienie horoskopów na najbliższe dni. Udzielone informacje składają się na następujący ogólny obraz:

(=) Baissa akcyj była według powszechnego mniemania kół bankowych i finansowych przejściowa i spowodowana w pierwszym rzędzie dotkliwym brakiem gotówki, który zmusił banki i przedsiębiorstwa do realizowania większych ilości akcyj. Brak gotówki, dający się odczuwać już od dłuższego czasu, wszedł obecnie w stadjum krytyczne z uwagi na ostatnie rozporządzenie ministerstwa skarbu, w myśl którego banki wezwane zostały do przekazania Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej sald zagranicznych konti w markach polskich. Na podstawie tego rozporządzenia ministerstwa skarbu banki nie mają prawa prowadzić samodzielnie kont zagranicznych w polskich markach a prawo to przysługuje obecnie tylko PKKP. Z chwilą utracenia tego prawa banki znalazły się nagle wobec konieczności uruchomienia olbrzymiej gotówki w celu wpłacenia do PKKP. odnośnych kwot, znajdujących się dotąd na zagranicznych kontach w markach polskich. Ponieważ na kontach zagranicznych znajdowały się u banków kwoty miljardowe, których banki oczywiście użyły do zasilenia kredytem przemysłu i handlu tudzież do robienia obrotów, zaszła obecnie konieczność zrealizowania wielkich ilości akcyj w celu zaopatrzenia się w odpowiednie kwoty gotówkowe. Po 2 dniach takiej masowej realizacji i rzucania na targ większych ilości akcyj, zapotrzebowanie gotówki zostało w znacznej mierze pokryte. Obecnie zatem, logicznie biorąc, nicby nie wskazywało na to, że baissa mogłaby się utrzymać, przeciwnie, według wszelkich przewidywań, należy się liczyć z ponowną zwyżką, której jaskółki zresztą pojawiły się już na ostatniem zebraniu giełdowem.

Termin przekazania sald kont zagranicznych do PKKP upływa w tych dniach. Na konferencji banków, odbytej onegdaj w tej sprawie, dyrektor Banku dla Polskiego Przemysłu p. Cichocki zgłosił następujący wniosek: „Intencja rządu, zmierzająca do przeszkodzenia spekulacji a la baisse marką polską jest bardzo chwalebną. Rząd zabierając jednakże bankom gotówkę z kont zagranicznych, którą banki obracały i zasilały rodzimy przemysł i handel, winien dać tymże bankom odpowiedni ekwiwalent w postaci kredytu“. W umotywowaniu tego wniosku Dyrektor Cichocki użył trafnego i prostego argumentu, że kredyt taki nie szedłby z kas skarbu, to znaczy w gotówkowym bilansie państwa nie byłoby żadnej różnicy. Z wnioskiem tym udała się do Warszawy do ministerstwa skarbu specjalna delegacja.

Tajemnica dotkliwego braku gotówki i rzucenia w ostatnich dniach większych pozycyj akcyj byłaby ztem odkrytą. Wszystko zatem wskazuje na to, że skoro tylko minie kilkudniowy okres podaży, akcje z tem większą niż dotychczas siłą, rozpoczną swój pochód w zwyż. Że przypuszczenia nasze są trafne świadczą niezwykle wysokie kursa papierów przy transakcjach per ultimo.

TELEGRAMY

Wstrzymanie wypłat — lecz nie odmowa

Próby wybrnięcia z trudnej sytuacji

Wiedeń, 16 sierpnia. „Neue Fr. Presse“ donosi z Zagrzebia: Wedle wiadomości dzienników z Belgradu rząd jugosłowiański poczyni stosowne kroki z powodu wstrzymania niemieckich dostaw rzeczowych i zwróci się do komisji reparacyjnej o ochronę interesów gospodarczych Jugosławji przez zapewnienie jej wszystkich dostaw reparacyjnych.

Berlin, 16 sierpnia. „Vorwärts“ pisze, że obecny rząd Stresemanna nie może ponosić odpowiedzialności za zarządzenia dawniejszego rządu. Wstrzymanie spłat sum odszkodowawczych ze względu na krytyczne położenie kraju nie oznacza jeszcze odmowy ich uiszczenia.

NIEMCY MUSZĄ SIĘ SAME UZDROWIĆ GOSPODARCZO.

Londyn, 16 sierpnia. „Ewening Standard“ donosi, że na jednym z pierwszych kroków rządu angielskiego będzie wdrożenie za pośrednictwem rzeczoznawców angielskich badań zdolności płatniczej Niemiec. Nastąpi to jednakże prawdopodobnie dopiero po otrzymaniu odpowiedzi rządu francuskiego. Londyński sprawozdawca „Manchester Guardian“ natomiast oświadcza, że nie należy przypuszczać, ażeby rząd angielski planował obecnie jakąś konkretną akcję odrębną. Jeżeli jednakże Francja i Belgja będą nadal obstawały przy swej niezawisłej polityce, wówczas również i Anglja będzie musiała uprawiać swoją własną politykę. Anglia nie ma obecnie zamiaru mięszać się do wewnętrznej polityki niemieckiej, śledzi ją jednakże z wielkiem zainteresowaniem. Będzie zadaniem samych Niemiec uzdrowić się finansowo i gospodarczo, zanim Anglia będzie mogą cokolwiek mieć z Niemcami do czynienia.

NAPRĘŻENIE FRANCUSKO-ANGIELSKIE.

Londyn, 16 sierpnia. Komunikat oficjalny angielskiej radiostacji w Lenfield: Prasa angielska omawia w dalszym ciągu sytuację wytworzoną przez wydanie „księgi niebieskiej“. Prasa ta wyraża pewne zdziwienie dla dość późnego opublikowania ostatecznego stanowiska rządu angielskiego w sprawach Ruhry i odszkodowań. Trzeba jednak zaznaczyć, że to co wywołało największe poruszenie w kołach francuskich a mianowicie nieuznanie przez rząd angielski okupacji Ruhry za krok zgodny z duchem traktatu wersalskiego, było wiadomem już dawniej rządowi francuskiemu. Rząd angielski nie podawał do wiadomości publicznej swoich poglądów na tę sprawę jedynie dla tego, że miał nadzieję, iż dojdzie pod tym względem do kompromisu z rządem francuskim. W tej mierze rząd angielski czynił wszelkie wysiłki, jednak Francja odrzuciła propozycję zmodyfikowania swoich zarządzeń w Ruhrze nawet za cenę poniechania przez Niemcy taktyki biernego oporu. Rząd angielski skłonny jest poddać kwestję do rozpatrzenia przez trybunał rozjemczy w Hadze albo przez inną podobną instytucję.

Wiedeń, 16 sierpnia. „Neue Fr. Presse“ donosi z Londynu: Premier Baldwin złożył wczoraj sprawozdanie królowi o przesileniu międzynarodowem i różnicach zdań w łonie partji unionistycznej. Baldwin odroczył swój wyjazd do Aix Les Bains o 14 dni, w oczekiwaniu odpowiedzi Poincarego zapowiedzianej z Paryża.

ODPOWIEDŹ FRANCUSKA NA NOTĘ ANGIELSKĄ.

Paryż, 16 sierpnia. Według informacji z kół miarodajnych nota jaka się obecnie przygotowuje na Quai d'Orsey w odpowiedzi na notę angielską omówi z poruszonych spraw tylko te, które interesują bezpośrednio Francję, ograniczając się przytem do przedstawienia poglądów wyłącznie francuskiego rządu. Przed wysłaniem do Londynu nota będzie przedłożona rządowi belgijskiemu.

AKCJA ANGIELSKA PRZECIW FRANKOWI.

Paryż, 16 sierpnia. „Journal de Debats“ donosi, że w sferach finansowych Londynu istnieje spisek przeciwko frankowi francuskiemu. Banki angielskie czynią trudności w nabywaniu franka francuskiego.

REKONSTRUKCJA GABINETU MUSSOLINIEGO?

Rzym, 16 sierpnia. „Giornale d'Italia“ donosi o zmianach, jakie zajdą wkrótce w obecnym gabinecie na stanowiskach ministra spraw wewnętrznych oraz ministra komunikacji. Pogłoski wskazują na posła Biurattiego, obecnego ministra bez portfelu, jako kandydata na stanowisko ministra komunikacji, na stanowisko podsekretarza w temże ministerstwie ma być mianowany obecny komisarz kolejowy, poseł Torre. Stanowisko to obejmie poczty, telegrafy i telefony, koleje, oraz marynarkę handlową. Kandydaci na stanowisko ministra spraw wewnętrznych nie są na razie wymieniani.

STRASZNA KATASTROFA ŻYWIOŁOWA.

Gwałtowny huragan u wybrzeży Korei — 1000 osób zabitych.

Tokio, 16 sierpnia. Według doniesienia z Korei podczas gwałtownych huraganów, które szalały u wybrzeża Korei wraz z wielkiem przypływem fal morskich szereg wiosek nadbrzeżnych został zniszczony w jednej z miejscowości, przeszło 100 domów uległo zniszczeniu, zginęło około 1000 ludzi.

LENIN ZNOWU ZACHOROWAŁ.

Królewiec, 16 sierpnia. (Tel. wł.) Prof. Förster z uniwersytetu w Królewcu powołany został wczoraj telegraficznie do łoża Lenina, który znowu zapadł poważnie na zdrowiu.

Giełdy zagraniczne

GIEŁDY PIENIĘŻNE.

Zurych, 16 sierpnia. PAT. Otwarcie giełdy godz. 10. Berlin 0.0002. Holandja $217\frac{1}{4}$. Nowy York $552\frac{1}{2}$. Londyn 25.24. Paryż 30.10. Medjolan 23.67. Praga 16.15. Budapeszt $0.03\frac{1}{8}$. Bukareszt 2.25. Belgrad $5.82\frac{1}{2}$. Sofia 4.40. Warszawa 0.0025. Wiedeń $0.0077\frac{7}{8}$, austr. korona stemplowana —.—.

Zurych, 16 sierpnia. PAT. Zamknięcie giełdy. Berlin 0.0001.80, Holandja 217.00. Nowy York 551 i jedna ósma .Londyn 25.22. Paryż 30.20. Medjolan 23.60. Praga 16.15. Bukareszt 2.25. Belgrad 5.80. Sofia 4.40. Warszawa 0.0025. Wiedeń 0.0077 i pięć ósmych, austr. korona stemplowana 0.0078 i jedna czwarta. Budapeszt 0.03 i jedna ósma.

WIEDEŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA I EFEKTÓW

Wiedeń, 16 sierpnia. PAT. Dewizy. Amsterdam 27950—28050, Zagrzeb 738—742, Belgrad 738—742, Berlin 0.26—0.28. Bruksela 3134—3146. Budapeszt 375—385. Bukareszt 299—301. Chrystiania 11580—11620. Kopenhaga 13160—13200. Londyn 323900—324900. Madryt 9580—9620. Medjolan 3024—3036. Nowy York 70900—71185. Paryż 3873—3888. Praga 2075—2085. Sofia 578—582. Sztokholm 18870—18930. Warszawa 0.31 i pół do 0. 32 i pół. Zurych 12875—12925. Dolary 70560—70960. Belgijskie 3059—3125. Bułgarskie 505—564. Duńskie 13010 do 13090. Marka niemiecka 0.03.15—0.03.35. Angielskie 322100—323700. Francuskie 3825—3855. Holenderskie 27750—27950. Włoskie 3000—3020. Jugosłowiańskie 729—735. Norweskie 11440—11520. Polskie 0.31—0.33. rumuńskie 288—292. Szwedzkie 18.660—18760. Szwajcarskie 12760—12840. Hiszpańskie 9470—9550. Czeskie 2057—2073. Węgierskie 205—225.

Papiery lokacyjne: Renta majowa 1350. Austr. renta koronowa 1350. Renta lutowa 2100. Węg. renta koronowa 5600. Anglobank 325.000. Bankverein 214.000. Austr. zakład kredyt. 304.000. Bodenkredit 410.000. Bank depozytowy 92.000. Laenderbank 324.000. Markury 195.000. Unionbank 419.000. Bank obrotowy 390.000. Bank obrotowy 141.000. Zivno 904.000. Kolej północna 18,500.000. Lwów—Czerniowce 370.000. Koleje austr. 910.500. Kolej południowa 244.900. Alpiny 768.000 Berg u. Hutten 6,300.000. Krupp 470.000. Huta Poldi 987.000. Praskie tow. przem. żel. 2,425.000. Rima 369.000. Skoda 1,180.000. Apollo 870.000. Fanto 4,600.000. Karpaty 3,710.000. Galicja 30,000.000.

Londyn, 14 sierpnia. PAT. Weksle. Paryż 80.10. Belgja 100.95. Szwajcarja 25.27. Holandja 11.62. Nowy York 456.93. Hiszpanja 33.45. Włochy 105.87. Niemcy 11.000.000 Wiedeń 325.000. Bukareszt 1080.

Kopenhaga, 14 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 24.60. Hamburg 0.00025. Paryż 29.85. Antwerpja 24.50. Zurych 97.65. Amsterdam 212.35. Sztokholm 143.85. Chrystiania 89.50. Helsingfors 15.00. Praga 15.75. Rzym 23.50.

Sztokholm, 14 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 17.50. Berlin 0.00025. Paryż 20.95. Bruksela 17.30. Szwajcarja 68.00. Kopenhaga 198..50. Chrystiania 62.40. Waszyngton 375. Helsingfors 10.42. Praga 11.50.

Chrystiania, 14 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 27.60. Hamburg 0.0003. Paryż 33.30. Nowy York 604. Amsterdam 238.00. Zurych 109.25. Helsingfors 16.70. Antwerpja 27.75. Sztokholm 161.50. Kopenhaga 112.00. Praga 17.75.

Amsterdam, 14 sierpnia. PAT. Dewizy. Londyn $11.62\frac{1}{8}$. Berlin $0.0035\frac{3}{4}$. Kopenhaga 47.30. Sztokholm 67.80. Chrystiania 2.25. Nowy York $254\frac{3}{8}$. Bruksela $11.52\frac{1}{2}$. Madryt 34.45. Włochy —. Praga 741—746. Helsingfors 700—710.

Sztokholm, 15 sierpnia. Londyn 17.15. Nowy York 3.75. Paryż 20.90. Antwerpja 17.30. Zurych 68. Medjolan 36. Amsterdam 147.70. Chrystiania 62.40. Helsingfors 10.42. Praga 11.05. Kopenhaga 69.85. Madryt 51.15.

Kopenhaga, 15 sierpnia. Londyn 24.60. Nowy York 5.40. Paryż 29.85. Antwerpja 24.80. Szwajcarja 97.65. Medjolan 23.50. Amsterdam 212.35. Sztokholm 143.85. Chrystiania 89.50. Helsingfors 15. Praga 15.75.

Londyn, 15 sierpnia. Berlin 11,500.000. Paryż 82.80. Bruksela 100.30. Amsterdam 11.62.25, Rzym 105.62.5. Madryt 33.55, Zurych 25.26.5. Kopenhaga 24.60. Sztokholm 17.10, Christiania 27.38. Nowy York 4.57. Wiedeń 325.500. Budapeszt 75.000. Praga 156.25. Helsingfors 164.75.

GIEŁDY TOWAROWE.

Nowy York, 14 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 7000. Targ miejscowy middling 25.65.

Terminy: sierpień 25.00, wrzesień 25.00, październik 24.38, listopad 24.38, grudzień 24.37, styczeń 24.10, marzec 24.16, maj 24.10, lipiec 23.95.

Liverpool, 14 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Obroty 6000. Dowóz 10900, brazylijska 25 punktów wyżej, egipska 10 punktów wyżej.

Terminy: sierpień 14.64, wrzesień 14.15, październik 13.77, listopad 13.77, grudzień 13.47, styczeń 13.40, luty 13.30, marzec 13.25, kwiecień 13.18, maj 13.11, czerwiec 13.01, lipiec 12.91.

Cornoegipska ashmouni: Targ bawełny: na sierpień 25.50, na październik 27.65, na grudzień 27.85.

Pod znakiem przesilenia międzynarodowego

Paryż, 16 sierpnia. Pisma omawiając upadek gabinetu Cuna i utworzenie gabinetu Stresemana wyrażają nadzieję, że wejście szeregu nowych osobistości do gabinetu spowoduje zmianę nietylko polityki wewnętrznej, lecz wywrze także wpływ na gospodarkę Niemiec i ich politykę zagraniczną.

FRANCUSKIE ŻADANIE AKCJI WOJSKOWEJ PRZECIW NIEMCOM.

Wiedeń, 16 sierpnia. „Neue Fr. Presse" donosi z Paryża: Skrajno nacjonalistyczna „Action Francaise" wzywa Poincarego, aby odpowiedziała na ostatnią notę angielską akcją wojskową przeciw Niemcom.

STRAJK W KOPALNIACH.

Düsseldorf, 16 sierpnia. Pomimo stopniowego powrotu do pracy w kopalniach 24.000 górników wciąż jeszcze strajkuje. W zakładach Kruppa praca odbywa się bardzo nieregularnie.

Kolonja, 16 sierpnia. Według doniesienia „Kölnische Zeitung" w zakładach chemicznych w Lewerküssen przyszło wczoraj popołudniu do burzliwych starć. Uzbrojona w pałki gromada komunistów i Stosstrupplerów wdarła się do poszczególnych oddziałów zakładów, wyrzucając z fabryki chętnych do pracy.

STAN OBLĘŻENIA W HANOWERZE.

Hamburg, 16 sierpnia. Z powodu zajść w Wilhelmburgu i Harburgu nadprezydent hanowerski zawiesił stan oblężenia w obu wymienionych miejscowościach.

Niedyskrecje teatralne

Teatr miejski im. J. Słowackiego zakończył wczoraj sezon 1922/23. Obecnie na scenie rozpoczęto przeróbki ramy prosceniowej i horyzontu. O nowym sezonie, który rozpocznie się w pierwszych dniach września dochodzą z za kulis teatru bardzo interesujące wieści. Dwie najświetniejsze polskie artystki dramatyczne, pp. Wysocka i Solska - Grosserowa należeć będą do stałego zespołu. Przybywa do Krakowa dawny Redutowiec, a ostatnio artysta sceny łódzkiej, Eugenjusz Snay, najwybitniejsza indywidualność wśród młodszego pokolenia aktorskiego. Juljusz Osterwa, Józef Chmieliński i Stefan Jaracz mają dłuższymi okresami współpracować na scenie krakowskiej. Największem zdarzeniem sezonu będzie wystawienie „Akropolis" Stanisława Wyspiańskiego, które to dzieło ukaże się po raz pierwszy na scenach polskich. Z wielkiego repertuaru grane być mają prócz tego: Kordjan i Mazepa, Legjon i Cyd, Zimowa powieść Szekspira; z polskich wybitnych nowości: Żeromskiego Sułkowski i Turoń, Rittnera ostatnia wykończona sztuka „Wrogowie bogaczy", Tetmajera „Judasz" i nowe sztuki Kiedrzyńskiego, Grubińskiego i Szaniawskiego. Kierownictwo plastyczno - malarskie pozostaje w rękach Andrzeja Pronaszki. Jak widać, zapowiada się sezon niezwykle urozmaicony i wartościowy.

Ostatnie wiadomości telegraficzne

PREZYDENT BANKU RZESZY HAVENSTEIN NIE CHCE DYMISJONOWAĆ.

Berlin, 16 sierpnia. (Tel. wł.) Prezydent Banku Rzeszy Havenstein oświadczył — według doniesienia „Magdeburgische Ztg." że nie zamierza wnieść dymisji.

WILHELM NIE DAJE PIENIĘDZY.

Wiedeń, 16 sierpnia. „Neue Fr. Presse" donosi z Amsterdamu, że przed kilku dniami bawił u byłego cesarza Wilhelma poseł do Reichstagu Helferich wysłany przez byłego Kronprinza. Helferich prosił Wilhelma o pieniądze dla Kronprinza na zakupno posiadłości ziemskiej pod Niywegea, Wilhelm pieniędzy niedał.

RADICZ PRZECIEŻ UCIEKŁ.

Wiedeń, 16 sierpnia. „Neue Fr. Presse" donosi z Belgradu: Wedle urzędowych informacji chorwacki przywódca chłopów Radicz nie znajduje się w Chorwacji. Mimo wszelkich zapewnień jego zwolenników rząd posiada pewne informacje, że Radicz od pierwszych dni sierpnia przebywa za granicą.

SENSACYJNE ARESZTOWANIE.

Wiedeń, 16 sierpnia. Prezydent ogólnego związku pensjonistów państwowych Mlecoch został aresztowany przez policję pod zarzutem malwersacji i oszukańczych manipulacji. Dochodzenia wykazały, że Mlecoch w ciągu tylko 23 roku pobrał z kasy stowarzyszenia tytułem dyet 61 miljonów koron.

LONDYŃSKA GIEŁDA METALOWA.

Londyn, 14 sierpnia. PAT. Giełda metalowa: Miedź za gotówkę 63 i siedm ósmych. Miedź za 3 miesiące 64 i pięć ósmych, miedź elektrolitowa 69 i jedna czwarta do 69 i trzy czwarte. Miedź best select 67—68 i pół, miedź strongheots 98, cyna za gotówkę 184 i jedna ósma, cyna za 3 miesiące 185 i trzy ósme, ołów przy okazaniu 23 i siedm ósmych, ołów późniejszy 23 i trzy czwarte, cynk przy okazaniu 31 i piętnaście szesnastych, cynk późniejszy 31 i trzy ósme, aluminium krajowe 115, aluminium zagraniczne 120, antymon 34 i pół do 35, blacha biała $23/1\frac{1}{2}$, rtęć 9 i pół do 9 i trzy czwarte, niniek 133, niniek na dostawę 133, wolfram 13 i pół, platyna 500, srebro 31 i jedna szesnasta, złoto 90/2.

Kronika sportowa

WCZORAJSZE WYNIKI FOOTBALLOWE.

Warszawa, 15 sierpnia. Dzisiejsze zawody towarzyskie piłki nożnej między „Warszawianką" a „Makkabi" zakończyły się wynikiem bezbramkowym 0:0. Dzisiejszy przedmatch między Polonją III. a Logią III. zakończył się wynikiem 5:0. Dwie bramki zrobiono z rzutu karnego.

Warszawa. PAT. Dzisiejsze zawody piłki nożnej między Legją a toruńskim Sokołem zakończyły się wynikiem 5:0 (4:0) na korzyść Legji.

Lwów, 15 sierpnia. Dzisiejsze zawody piłki nożnej między klubem „Czarni" a 15 pułkiem piechoty zakończyły się wynikiem 7:0 (2:0).

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY CYKLISTÓW W WARSZAWIE.

Warszawa, 15 sierpnia. Dzisiejsze zawody cyklistów z udziałem jeźdźców zagranicznych dały wynik następujący: Wyścig dla gości 800 metrów: pierwszy Baron.

Pierwszy finał wyścigowy Scrath, 800 metrów.

Pierwszy Chardon, drugi Baron, trzeci Turowski.

Drugi finał wyścigowy Scratch 800 metrów: pierwszy Łazarski (Kraków).

Wyścig Handicap: pierwszy Turowski, drugi Chardon.

Wyścig dystansowy: pierwszy Baron, drugi Turowski.

AUSTRJA — FINLANDJA 2:1.

Wiedeń, 15 sierpnia. Zawody w piłkę nożną między Austrją a Finlandją zakończyły się w stosunku 2:1 na korzyść Austrji.

Od Wydawnictwa

Od dnia **16 sierpnia 1923 roku** rozpoczynamy w Krakowie wydawnictwo pisma codziennego

KURJERA WIECZORNEGO

poświęconego sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym.

KURJER WIECZORNY

wychodzić będzie codziennie prócz niedziel i świąt w porze popołudniowej i przynosić będzie

notowania giełdowe

z **Warszawy, Krakowa, Lwowa** i innych giełd krajowych, ponadto

ceduły giełd zagranicznych

i to zarówno pieniężnych, efektów jak i towarowych z całego świata. Otrzymywane drogą radiotelegraficzną, telegraficzną i telefoniczną od własnych korespondentów i agencyj telegraficznych kursa walut, dewiz i efektów na giełdach we Wiedniu, Berlinie, Pradze, Zurychu, Paryżu, Londynie, Nowym Jorku, Chicago, Rzymie i innych giełdach światowych, pojawią się tego samego dnia w

KURJERZE WIECZORNYM

uprzedzając w tej tak doniosłej dziedzinie życia gospodarczego o kilkanaście godzin dzienniki poranne.

Równocześnie

KURJER WIECZORNY

w dziale wiadomości politycznych przynosić będzie

najświeższe telegramy

z całego kraju i ze świata, a pozyskawszy również w tym kierunku współpracownictwo wytrawnych korespondentów, spodziewa się osiągnąć

rekord w szybkiem informowaniu

o najważniejszych wydarzeniach politycznych, zaszłych w ostatniej chwili.

KURJER WIECZORNY

zorganizował w tym celu przy olbrzymim nakładzie kosztów sprężystą służbę informacyjno-sprawozdawczą i posiada własnych korespondentów w Warszawie, Lwowie, Poznaniu, następnie zagranicą we Wiedniu, Pradze czeskiej i Berlinie. Pośrednio **Kurjer Wieczorny** zapewnił sobie wiadomości telefoniczne z Paryża, Budapesztu, Bukaresztu, Rzymu i Zagrzebia.

Przystępując do realizacji myśli stworzenia dziennika popołudniowego wydawnictwo

KURJERA WIECZORNEGO

pragnie przedewszystkiem zapełnić dotkliwą lukę, jaką stanowił brak pisma, któreby informowało o najważniejszych wydarzeniach gospodarczych i politycznych zaszłych w ciągu dnia. Brak podobnego pisma w Krakowie, mieście, w którem obok Warszawy najbujniej tętni życie gospodarcze i polityczne, był anomalją, którą ma usunąć podjęcie wydawnictwa

KURJERA WIECZORNEGO

Bez szumnych zapowiedzi i czczych programów redakcja

KURJERA WIECZORNEGO

podejmuje się sumiennego i rzetelnego spełnienia trudnego obowiązku publicystycznego, wyczerpującego, sprawnego i szybkiego informowania opinji publicznej o najważniejszych przejawach życia gospodarczego i politycznego w kraju i zagranicą.

KURJER WIECZORNY

będzie pismem ściśle bezpartyjnem, niezwiązanem z żadnemi koterjami ani grupami, aby tem łatwiej odegrać rolę sumiennego informatora, który dzięki swej bezstronności stanie się niezbędnym dla każdego P. T. Czytelnika bez względu na Jego partyjną czy polityczną przynależność.

KURJER WIECZORNY

jest do nabycia po cenie 2.000 Mk. za egzemplarz we wszystkich agencjach dzienników, trafikach i kioskach gazetowych.

Redakcja **Kurjera Wieczornego** mieści się przy ul. Reformackiej l. 7, I p. Telefon Redakcji Nr. 1310 i Nr. 2014.

Administracja: Dunajewskiego 5, Tel. 1310.

Wydawnictwo Kurjera Wieczornego.

W październiku giełda krakowska przeniesie się do nowego lokalu

Kraków, 16 sierpnia.

(=) Dla sfer giełdowych naszego miasta jedną z największych bolączek było fatalne pomieszczenie giełdy efektów i pieniężnej w dwóch maleńkich pokoikach na II piętrze w gmachu Izby handlowej i przemysłowej. Bywalcy giełdy krakowskiej doświadczyli na własnej skórze a raczej na własnych nerwach, przykrości takiego stanu rzeczy, że w pokoiku, objętości zaledwie paru metrów kwadratowych, zbite w jakieś niesamowite kłębowisko grupy interesentów i zastępców banków, starały się dojść do porozumienia w gorączkowej pogoni za transakcją akcyjną lub walutową. Była to nieraz praca syzyfowa, bo wśród nieopisanego zgiełku, w którym krzyżowały się określenia dziesiątek akcyj i walut i miljonowe cyfry, niepodobna było się zorjentować. Dla niewtajemniczonego w arkana kunsztu giełdowego obraz posiedzenia giełdowego w małym pokoiku na II. piętrze Izby handlowej musiał wywrzeć wrażenie piekła dantejskiego, z którego osoby o słabych nerwach co rychlej musiały uciekać. Oczywiście, że w podobnych warunkach nie mogło być mowy o normalnem dokonywaniu obrotów. Z powodu braku odpowiedniego miejsca dla sensala funkcje tegoż stały się problematyczne a terminatki giełdowe, mające znaczenie dokumentów, rzadko mogły być wystawiane. Często z tego powodu powstawały niedokładności, i otwierało się nawet pole do nadużyć. Nic tedy dziwnego, że członkowie giełdy i banki od dłuższego czasu czyniły zabiegi w celu wyszukania dla giełdy efektów i pieniężnej w Krakowie odpowiedniego pomieszczenia. Locum takie znaleziono wreszcie w nowo wybudowanym „pierwszym drapaczu chmur“ przy ulicy Na Gródku. Mieszcząca się w tym gmachu sala przyszłej giełdy efektów i pieniężnej ma 14 metrów szerokości i 20 długości. Roboty adaptacyjne są obecnie w pełnym toku. Banki krakowskie w celu przyspieszenia ukończenia robót nad wewnętrznem urządzeniem sali giełdowej przeznaczyły niedawno na ten cel z własnych funduszów kwotę 60 miljonów marek. Według obecnego stanu rzeczy przeniesienia giełdy efektów i pieniężnej do gmachu na Gródku oczekiwać należy w ciągu października br.

Jak się dowiadujemy, zarząd giełdy krakowskiej zamierza po objęciu nowego lokalu przystąpić do uregulowania obrotu giełdowego. W nowym lokalu giełdowym transakcje będą już dokonywane według powszechnie na europejskich giełdach przyjętych niansów. Przedewszystkiem sensale będą istotnie spełniali powierzone im funkcje, co przyczyni się niewątpliwie do ożywienia transakcyj na giełdzie i do spotęgowania ogólnego zainteresowania się giełdą. Ze strony banków czynione są starania u Dyrekcji telefonów, aby na wzór giełd zagranicznych zezwolono bankom na wybudowanie sieci własnych bezpośrednich telefonów, łączących wprost każdy bank ze zastępcami na giełdzie.

W październiku zatem „drapacz chmur“ na Gródku zaroi się od wszelakiego rodzaju biur między innemi Banku Przemysłowego, Tow. Akc. Gazów Ziemnych i t. p. i od giełdziarzy. Może się łacno zdarzyć, że rozgwar giełdziarski, bijący od sali giełdowej wewnątrz drapacza chmur dosięgnie stropów niebieskich i wciągnie w wir spekulacji giełdowej „sfery niebieskie“. Bo dlaczegóżby mieszkańcy niebios i bogowie Olimpu mieli pozostać w tyle za wszystkimi i nie zakosztować rozkoszy wszelakich rodzajów haussy i baissy i przyjemnej, aczkolwiek nerwy szarpiącej gry na „medio“ i „ultimo“?

Wiadomości gospodarcze

ROKOWANIA HANDLOWE POLSKO-FIŃSKIE. — Z Warszawy donoszą: Dnia 14 bm. o godz. 6 wieczorem w sali posiedzeń ministerstwa spraw zagranicznych rozpoczęły się pod przewodnictwem p. podsekretarza stanu Strasburgera rokowania o traktat handlowy między Polską a Finlandją.

Zawarcie traktatu handlowego z Finlandją stało się pilną potrzebą, gdyż już dotychczas, dzięki staraniom naszego poselstwa w Finlandji, a przedewszytkiem konsula polskiego w Helsingforsie, p. Witolda Połońskiego, stosunki handlowe między Polską a Finlandją były dość ożywione. Polska eksportowała do Finlandji: cukier, nafte i jej przetwory, wyroby przedzalnicze Łodzi i Białegostoku, jutę stradomską, radjatory i rury ze Stęporkowa, mąkę kartoflaną, nadto niektóre gatunki drzewa, których brak w Finlandji, więc dąb, jesion i buk. Gdyby nie szykany, jakim podlegają towary polskie w Gdańsku, przez który muszą iść one do Finlandji, moglibyśmy liczyć na większy jeszcze zbyt, przedewszytkiem soli i węgla kamiennego. Ale frachty z Gdańska są tak drogie, że nasz węgiel kalkuluje się o 30 proc. drożej od angielskiego. Zawarcie więc traktatu handlowego z Finlandją i spożytkowanie floty finlandzkiej jest rzeczą niezmiernie ważną i leży w obopólnym interesie.

NOTOWANIA ROSYJSKICH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NA GIEŁDZIE BERLIŃSKIEJ. Z Berlina donoszą: Zarząd giełdy berlińskiej uchwalił, aby wszystkie rosyjskie papiery wartościowe, które przed wojną były notowane na giełdzie berlińskiej, zostały także i teraz na tę giełdę dopuszczone.

ZBOŻE ROSYJSKIE DLA NIEMIEC. Z Berlina telegrafują: Otrzymano tutaj wiadomość, że pierwszy ładunek zboża rosyjskiego, przeznaczonego dla Niemiec, odpłynął w ilości 1.500 ton z Odessy do Szczecina.

OLBRZYMIA PODWYŻKA TARYF KOLEJOWYCH W NIEMCZECH. Z Berlina telegrafują: Od dnia 20 sierpnia opłaty za bilety osobowe oraz taryfy bagażowe na kolejach zostaną 10-krotnie zwiększone. Opłata przesyłek kolejowych zostanie podwyższona o 2.000%.

BEZROBOCIE W ANGLJI. Z Londynu donoszą: Wedle ostatnich cyfr statystycznych w bezrobociu daje się zauważyć pewna poprawa przynajmniej w stosunku do tygodnia poprzedniego. Jednakże ogólna liczba bezrobotnych sięgała jeszcze 1,191.000 osób w d. 6 bm. Rząd jest całkowicie poinformowany o grozie sytuacji, która niewątpliwie spotęguje się w ciągu przyszłej zimy, i opracowuje już środki zaradcze.

NIEMCY ZAMIERZAJĄ WPROWADZIĆ NOWY ŚRODEK PŁATNICZY. Berlińska „Die Zeit“ donosi, że nowy rząd zamierza najrychlej wprowadzić nowy środek płatniczy, który byłby niezależny od chwilowych wahań kursów. Wprowadzenie tego środka płatniczego wymaga całego szeregu zarządzeń gwarancyjnych. — Rząd od pierwszych chwil swego istnienia naradza się nad tą ważną sprawą.

Z WYSTAWY WSZECHROSYJSKIEJ W MOSKWIE. Komitet główny wystawy wszechrosyjskiej zwrócił się z odezwą do wszystkich organizacyj chłopskich, wzywając je do wydelegowania swoich przedstawicieli na wystawę, celem naocznego przekonania się o stanie produkcji i rolnictwa w Rosji sowieckiej. Biedniejsze organizacje chłopskie otrzymają zwrot kosztów podróży.

KURSY GIEŁDY MOSKIEWSKIEJ. Dnia 14 bm. na giełdzie moskiewskiej notowano następujące kursy: funt sterling — 1310, dolar Stanów Zjedn. — 286, banknoty banku państwa (czerwońce) — 1350, 1 rb. zł. — 135, 1 rb. sr. — —.—.

„Times“ o zdolności płatniczej Niemiec

Kraków, 16 sierpnia.

„Times“ z dnia 14 sierpnia omawia tę część żądań francuskich, które domagają się dla Francji 26 miljardów złotych marek ponad sumę długu zaciągniętego przez Francję wobec Anglji i Stanów Zjednoczonych, który wynosi 27 miljardów, co w sumie dałoby 53 miljardy, i przytacza wyjątki z budżetu francuskiego, według którego oceniono w roku ubiegłym wartość ogólną obligacyj reparacyjnych niemieckich (ustalonych na konferencji londyńskiej) w wysokości 65 miljardów. — Z tej sumy przypadało na Francję zgodnie z wspomnianemi wyliczeniami londyńskiemi 34 miljardy. Przechodząc do żądań belgijskich „Times“ przypomina, iż żądania te sięgają sumy 5 miljardów złotych marek oraz, że Belgja domaga się spłaty tej sumy przed innymi wierzycielami Niemiec, nie biorąc pod uwagę, że 300 miljonów funtów szterlingów długów Belgji wobec sojuszników zostało skreślonych. Gdyby te warunki zostały przyjęte, pisze „Times“ — wówczas ani Anglja ani pozostali sojusznicy nie mogliby otrzymać żadnych rat odszkodowawczych od Niemiec aż do chwili, kiedy Francja nie uzyskałaby swoich 26 miljardów jako rekompensatę za zdewastowane obszary oraz 15 miljardów na spłatę jej długów wobec Ameryki, a następnie Belgja żądanych przez nią 5 miljardów marek złotych, co uczyniłoby razem 46 miljardów złotych marek. „Times“ zaznacza, że suma ta oznacza limitum zdolności płatniczej Niemiec w obecnej chwili. Stąd wniosek logiczny, że ani Anglja ani inni sojusznicy wierzyciele Niemiec nie mogliby liczyć nawet na otrzymanie części swoich należności od Niemiec. Aby uniknąć tak niesprawiedliwego rozwiązania kwestji odszkodowań — pisze „Times“ — Bonar Law wysunął w styczniu bieżącego roku znane już propozycje, wedle których Anglja domaga się od Niemiec należnej jej sumy, ale jedynie odpowiadającej wysokości zobowiązań angielskich wobec Stanów Zjednoczonych. Tym sposobem propozycja Bonara Law upraszczała sytuację i czyniła podział sum odszkodowawczych wogóle możliwym i sprawiedliwym wobec ogółu wierzycieli Niemiec.

Prawna obrona posiadaczy wkładek bankowych w Czechach

„Lidove Noviny“ donoszą, że rząd czecho-słowacki opracował projekt prawa o ochronie interesów posiadaczy wkładek bankowych. Komunikat urzędowy wyjaśniający motywy, któremi kierował się rząd przy opracowywaniu tego projektu prawa, zaznacza przedewszystkiem, że projekt nie ma na celu utrudnienia zdrowego rozwoju banków, których organizacja nie znosi zbyt drobiazgowej i sztywnej reglementacji, — ale że chodzi o usunięcie pewnych braków dotychczasowego ustawodawstwa, a przedewszystkiem o stworzenie środków prawnych, któreby pozwoliły przeszkodzić w wyjątkowych wypadkach zbyt gwałtownym likwidacjom, przynoszącym szkodę posiadaczom wkładów i zakładom przez bank finansowanym.

Nowością z punktu widzenia prawodawstwa europejskiego jest wprowadzenie kontroli przymusowej do gospodarki tych banków, które przyjmują wkłady.

Pierwszą część projektowanej ustawy dotyczy sprawy depozytów, druga część mówi o wydawaniu książeczek wkładowych. Ustawa określa dokładnie, jakie instytucje mają prawo wydawania książeczek wkładowych (co dotychczas nie było uregulowane).

Trzecia część ustawy dotyczy użytkowania wkładów przez banki. Ochrona posiadaczy wkładów polega tu na ograniczeniu w pewnym zakresie swobody działalności banków i czynności funkcjonarjuszy bankowych. Ustawa zabrania bankom akcyjnym prowadzenia handlu towarowego, czyniąc wyjątek tylko dla wypadków, gdy chodzi o wielkie transakcje komisowe na rachunek klijenta, z którego interesami bank jest związany, albo gdy chodzi o transakcje z konieczności — mające na celu odzyskanie własnych pretensyj. Dalej ustawa zabrania również bankom akcyjnym zakupywania lub przyjmowania w zastaw własnych akcyj na własny rachunek, naturalnie z wyjątkiem, jak powyżej, gdy chodzi o sprzedaż egzekucyjną w celu uzyskania pretensyj własnych. W dalszym ciągu banki akcyjne nie będą miały prawa ani przeprowadzać ani pośredniczyć w przeprowadzaniu transakcyj z członkami własnej rady nadzorczej. Zakazane będą również transakcje, w których członkowie zarządu będą zainteresowani osobiście.

Doniosłe jest zarządzenie, zakazujące bankowi udzielania jednemu dłużnikowi kredytu, któryby przewyższał 10 procent własnych zasobów banku. W takim wypadku konieczna jest specjalna uchwała rady nadzorczej banku.

Ustawa projektowana nakłada na dyrekcje banków obowiązek sporządzania i ogłaszania trzech bilansów kwartalnych (31 marca, 30 czerwca i 30 września) oraz rocznego w dniu 31-go grudnia, i nakazuje utworzenie rad nadzorczych w tych bankach, które ich jeszcze nie posiadają, przepisując nawet szczegółowo skład ich i liczbę członków.

Czwarta część ustawy postanawia, że banki, które posiadać będą prawo wydawania książeczek wkładowych, zobowiązane są utworzyć specjalny związek rewizyjny z siedzibą w Pradze, który to związek ze swej strony będzie miał wobec ministerjum charakter instytucji opinjodawczej o działalności banków i t. p.

W końcu ustawa ma zawierać dokładne postanowienia o udzielaniu bankom w wyjątkowych wypadkach moratorjum, mającego na celu powstrzymanie zbyt gwałtownej likwidacji.

KRONIKA

SAMOBÓJSTWO 73-LETNIEGO STARCA. Dziś o godzinie 8.15 rano zawezwano Pogotowie ratunkowe na ul. Stromą Nr. 10 (Podgórze), gdzie stróż tegoż domu Piotr Kozioł, starzec 73-letni powiesił się na pasku na balaskach ganku. Wszelka pomoc okazała się bezowocna; lekarz Pogotowia stwierdził śmierć.

SAMOBÓJSTWO NA DWORCU ZACHODNIM. — Wczoraj o godz. 11 znaleziono na jednym z torów dworca zachodniego zwłoki mężczyzny, przejechanego przez jeden z pociągów. Władze kolejowe zawiadomiły policję, która stwierdziła, iż zabitym jest Józef Turkiewicz, l. 35, aplikant akcyzy miejskiej. Śp. Turkiewicz cierpiał od dłuższego czasu na rozstrój nerwowy i chorobę płuc, które były powodem jego rozpaczliwego kroku. Zwłoki przewieziono do zakładu medecyny sądowej.

PIES WŚCIEKŁY NA ULICACH KRAKOWA. Dziś między godziną 10 a 11 przedpołudniem ukazał się biegnący od ulicy Gertrudy w stronę ulicy A. Potockiego oryginalny korowód. Na przodzie biegło kilkunastu ludzi za nimi wściekły pies z rasy „wilków“ i dalej liczna gawiedź. Do psa podbiegł przechodzący w tym czasie por. N., strzelając do niego; niestety por. N. chybił, a pies rzucił się na niego i rozdarłszy mu płaszcz pobiegł dalej. Kilka kroków dalej rzucił się na niego z dobytą szablą posterunkowy Nr. 146, przecinając mu łeb. Pies upadł, brocząc krwią. Niestety posterunkowy pełniący służbę (koło Strażnicy pożarnej) mimo nalegań ze strony publiczności nie strzelił do żyjącego jeszcze zwierzęcia. Po chwili pies raniony tylko, zerwał się, rzucając się w tłum. Szczęściem tenże posterunkowy, ciął go kilkakrotnie, a następnie strzelił jeszcze do niego. Po kilku minutach pies zdechł. Według zebranych na miejscu informacji, pies ten miał pokąsać kilka osób.

DŻENTELMENI WŁAMYWACZE ŚWIĘTOWALI? Kronika policyjna z wczorajszego dnia notuje zaledwie kilkanaście kradzieży kieszonkowych na dworcu kolejowym, oraz kradzieży w cudzych ogrodach i warzewnikach. Wielcy włamywacze świętowali, lub pracowali po letniskach. Jedynie proletarjat złodziejski pracował wśród licznych rzesz wycieczkowiczów świątecznych... lub robił zapasy gospodarskie.

Przemysł naftowy

Wiadomość zanotowana niedawno przez prasę polską, że wiedeński bank Union, to znaczy Stinnes, nabył czy całość, czy większość udziałów koncernu naftowego „Dąbrowa“, nie została ani sprostowaną, ani zaprzeczoną z żadnej strony. Toby wskazywało na prawdziwość owej wiadomości, tem więcej, że już od długiego czasu krążyły wieści, iż bilans „Dąbrowy“ przedstawia się biernie, z powodu wielkich wkładów w budowę wielkiej rafinerji w Jedliczu, tudzież z powodu wadliwej, bardzo skomplikowanej centralistycznej administracji, której właśnie przedsiębiorstwo naftowe, wymagające na każdym kroku szybkiej decyzji kierownika kopalni czy rafinerji, nie znosi.

Wiadomość o przejściu dotychczas francuskiego koncernu „Dąbrowa“ w ręce kapitału niemieckiego zasługiwałaby na baczną uwagę rządu i społeczeństwa polskiego. Wszak przemysł naftowy, produkujący benzynę, oleje, smary, parafinę itd., a więc podstawowe rzeczy dla kolejnictwa, samochodów, aeroplanów, wszelkiego rodzaju motorów itp., decyduje o losach pokoju i wojny i dlatego o posiadanie terenów naftowych toczą się ostre walki między mocarstwami. Dla Polski nie może być obojętnem, w czyim ręku są kopalnie nafty na jej polskim terenie.

Niestety, dotychczasowe zainteresowanie i rządu i społeczeństwa polskiego dla przemysłu naftowego trzeba określić jako zupełnie niedostateczne. Niedomagania naszej maszyny rządowej, jak prawie we wszystkich innych gałęziach, tak i w dziedzinie przemysłu naftowego są widoczne na każdym kroku. Np. w tym czasie różne przedsiębiorstwa naftowe muszą zastanowić albo ograniczyć pracę w kopalniach z braku kapitału, tylko dlatego, że pp. referentom ministerjalnym nie spieszy się z załatwieniem podań o nowe emisje, mające zgromadzić potrzebny kapitał.

Tak samo zainteresowanie społeczeństwa polskiego w przemyśle naftowym jest na zupełnie szarym końcu. Udziały małopolskich kopalń nafty znajdują chętnych nabywców wszędzie, w Paryżu, Berlinie, Wiedniu, — tylko nie w Polsce. Wystarczy wgląd w rejestr spółek naftowych, aby się o tem dokumentnie przekonać. — Trzeba z ubolewaniem stwierdzić, że gdyby od udziału polskich kapitałów zależało kopalnictwo naftowe, to nasze pola naftowe leżałyby odłogiem.

Tak być nie może. „Kurjer Wieczorny“ będzie się starał przez rzeczowe fachowe informacje ułatwić publiczności zorjentowanie się i uczestnictwo w przemyśle naftowym.

Z kraju

PREZYDENT WOJCIECHOWSKI W CZĘSTOCHOWIE. Wczoraj rano przybył do Częstochowy prezydent Wojciechowski, aby w rocznicę odparcia bolszewickiego najazdu wziąć udział w modłach na Jasnej Górze.

ODCZYTY MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO W WILNIE. Marszałek Piłsudski oświadczył, że zabawi w Wilnie około 2 tygodnie i wygłosi na zaproszenie Tow. wiedzy wojsk. kilka odczytów o „Kampanji wileńskiej w 1919 r.“ i o „Pracy dowódcy w czasie wojny“, który to temat kampanja wileńska ma ilustrować.

KATASTROFA KOLEJOWA POD POZNANIEM. Donoszą z Dębca, że we wtorek na przestrzeni między Luboniem i Poznaniem doszło do starcia pociągu motorowego z pociągiem towarowym wiozącym robotników. Dwie osoby doznały poważnych obrażeń. Straty materjalne olbrzymie.

Ze świata

ARESZTOWANIE DE VALERY. Z Londynu donoszą: Wojska rządowe irlandzkie aresztowały De Valerę.

CASTIGLIONE FINANSUJE FASZYSTÓW WŁOSKICH. Z Rzymu donoszą, że faszyści przy poparciu finansowem znanego bilonera wiedeńskiego Castiglione, Żyda, zakupili największy dziennik medjolański „Secolo“.

KONGRES ŻYDOWSKI WE WIEDNIU. Wczoraj otwarty został we Wiedniu kongres stowarzyszeń „Agudas Israel“ w obecności przedstawicieli rządu austrjackiego, przedstawicieli poselstw: angielskiego, szwajcarskiego, polskiego, niemieckiego i czechosłowackiego. Pisma, witające zjazd nadesłali: prezydent Austrji dr. Hainisch, kanclerz dr. Seipel oraz poselstwo węgierskie. Delegacji kongresu oświadczył nuncjusz papieski, iż ubolewa, że z powodu święta katolickiego nie może przybyć na kongres. Kanclerz Seipel oświadcza w piśmie swem, że jako kapłan katolicki wita szczerze zjazd „Agudas Israel“, jako organizację tej części narodu żydowskiego, która jest zorjentowana w kierunku czysto religijnym. Na wniosek starszego rabina, dra Loewensohna w Zurychu, przyjęto jednomyślnie rezolucję, skierowaną pod adresem Ligi narodów w nadziei, że ukształtuje ona stosunki narodów na gruncie sprawiedliwości i prawa.

REPERTUAR

—o—

TEAR MIEJSKI
(początek o godz. 7·30)

Zamknięty

BAGATELA
(początek o godz. 8)

Czwartek: „Do widzenia“, premjera
Piątek: „Do widzenia“
Sobota: „Do widzenia“

OPERA I OPERETKA
(początek o godz. 7·45)

Piątek: „Faust“
Sobota: „Tosca“

Redaktor odpowiedzialny i wydawca: Feliks Jabłoński
Z Drukarni Ludowej w Krakowie

ZIEMSKI BANK KREDYTOWY

• TOWARZYSTWO AKCYJNE WE LWOWIE

ODDZIAŁ W KRAKOWIE
UL. FLORJAŃSKA 32

BANK DEWIZOWY

ZAKŁAD CENTRALNY WE LWOWIE

ODDZIAŁY:

Bydgoszcz, Częstochowa, Gdańsk, Krosno, Kołomyja, Lublin, Tarnów, Warszawa, Zakopane, Cieszyn, Gdynia

Kapitał akcyjny:
Mkp. 1,050.000.000

Fundusz rezerwowy: 4150 1—2
Mkp. 2,626.000.000

Rachunek żyrowy w P. K. K. P.
Rachunek czekowy w P. K. O. Nr. 141.244.
Telefony Nr. 350, 1174, 2237, 106, 4062, 4063.
Adres telegraficzny: „ZIEMBANK"

BANK HANDLOWY
W WARSZAWIE

Zał. w r. 1870 Zał. w r. 1870

Najstarsza Instytucja Bankowa w Polsce

Kapitał akc. Mkp. 300,000.000 Kapitał rez. Mkp. 220,000.000

ODDZIAŁ KRAKÓW:
Rynek gł. 34, Pałac Spiski, II. p.

Tel. Dyrekcji Nr. 3209.
Tel. Wydziału giełdowego i towarowego Nr. 1247 i 1393.

Załatwia wszelkię operacje bankowe.

Winda dla użytku klijenteli.

Instytucja Centralna: WARSZAWA, TRAUGUTTA 7-9.

5 Oddziałów Miejskich w Warszawie. 4164 1—1

Oddziały w Polsce:

1. Będzin	13. Kraków	25. Poznań (Gł.)
2. Białystok	14. Kutno	26. Poznań (Oddz. Miejski Hotel Bazar)
3. Bydgoszcz	15. Lublin	27. Radom
4. Ciechocinek (Ag. sez.)	16. Łowicz	28. Radomsk
5. Częstochowa	17. Łódź (Główny)	29. Sandomierz
6. Gniezno	18. Łódź (Miejski)	30. Sosnowiec
7. Hrubieszów	19. Miechów	31. Tomaszów
8. Jędrzejów	20. Mława	32. Toruń
9. Kalisz	21. Ostrowiec	33. Wilno
10. Katowice	22. Pabjanice	34. Włocławek
11. Kielce	23. Piotrków	35. Zawiercie
12. Końskie	24. Płock	

Oddział w Gdańsku

Bank Zaprzyjaźniony:

BANK ZIEMI POLSKIEJ W LUBLINIE

ODDZIAŁY W POLSCE:

1. Busk	8. Kowel	15. Puławy
2. Chełm	9. Krasnystaw	16. Równe
3. Dubno	10. Krzemieniec	17. Szydłowiec
4. Działoszyce	11. Łuck	18. Tomaszów Lubelski
5. Izbica	12. Opoczno	19. Wilno
6. Kazimierza Wielka	13. Ostróg	20. Włodzimierz Woł.
7. Korzec	14. Pińczów	21. Zamość

22. Ziabki

KAWĘ HERBATĘ

od 1 worka wzwyż od 1 skrzynki wzwyż

poleca 4145 1—1

do natychmiastowej wysyłki ze swych składów w Krakowie

Ska Akc. BRACIA ROLNICCY

Kraków, ulica Florjańska Nr. 27

Telefon Nr. 2363. Adres telegr. „Racja".

KRAKOWSKA SPÓŁKA TRAMWAJOWA

Z dniem 14 sierpnia 1923 weszła w życie następująca:

NOWA TARYFA TRAMWAJOWA:

1) Bilet jednorazowej jazdy dla dorosłych — łącznie z podatkiem gminnym 2.500 marek.

2) Bilet jednorazowej jazdy dla dzieci poniżej lat 10-ciu i młodzieży szkolnej 1.000 marek.

3) Bilet jednorazowej jazdy dla robotników, urzędników państwowych, oficerów i żołnierzy — wraz z podatkiem gminnym 2.000 marek.

Po godzinie 10 wieczór ceny podwójne.

4) Karta miesięczna łącznie z podatkiem gminnym 165.000 marek.

5) Należytość za przewiezienie pakunku bez względu na porę dnia 2.500 m.

W przedwstępnej sprzedaży wydawane będą bilety normalne dla dorosłych w bloczkach po 50 sztuk.

Posiadacze bloczków bez legitymacji, a mianowicie: niestemplowanych; oznaczonych rokiem 1923 i Nrem Serji 30, tudzież wszelkich innych, przestemplowanych literą Z, jakoteż bloczków na legitymacje urzędnicze i robotnicze winni od dnia 17 bm. w myśl § 3 regulaminu jazdy dopłacać różnicę w wozie u konduktora, tj. po marek 1.000, posiadacze zaś bloczków szkolnych na legitymacje, przestemplowanych literą Z, po mk. 500 do biletu.

Wszystkie inne dawniej zakupione bilety należy do dnia 17 sierpnia 1923 złożyć w Dyrekcji Tramwaju, gdzie po uiszczeniu różnicy ceny kupna nastąpi ich ostemplowanie. 4153 1—1

Osoby, któreby dopłaty nie chciały uskutecznić, mogą w powyższym terminie za złożeniem posiadanych jeszcze biletów otrzymać zwrot zapłaconej za nie gotówki.

Kraków, dnia 13 sierpnia 1923. **Dyrekcja Tramwaju.**

Biuro Spedycyjne „PRZEWÓZ"

— i —

PRZEDSIĘBIORSTWO DOWOZOWE KOLEI PAŃSTWOWYCH 4160

Spółka z ogr. odpow.

ZAŁOŻONE PRZEZ CENTR. ORGANIZACJE ROLNICZE

KRAKÓW, DŁUGA 31. — TELEF. 3063

załatwia wszelkiego rodzaju czynności spedycyjne i przewozowe, umiejętne przewożenie mebli we własnych wozach meblowych tak w miejscu jak i koleją do wszystkich miast.

WŁASNE MAGAZYNY, ZAPRZĘGI. — CENY NAJNIŻSZE.

MASZYNY ROLNICZE

Młocarnie ręczne i kieratowe — **Przystawki** uniwersalne — **Kieraty** kryte i kabłąkowe **Młynki** do czyszczenia zboża — **Sieczkarnie** ręczne i kieratowe — **Siewniki** — **Wozy** gospodarskie — **Młocarnie** szerokomłotne **Pługi** — **Kultywatory** i t. d. dostarcza ze swych fabryk 4163

CENTRALA:

„POTĘGA" S. A. Kraków, Basztowa 9

Adres telegraficzny POTĘGA - Kraków. — Telefon 257.